

1333

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾

z dnia 23 września 2011 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów kolejowych metra

Na podstawie art. 22d ust. 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów kolejowych metra (Dz. U. Nr 59, poz. 301) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 21 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do zakresu autoryzacji dla stanowisk: kierownik pociągu pasażerskiego i towarowego oraz kierownik pociągu gospodarczego i roboczego, prowadzący maszyny do kolejowych robót budowlanych, pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych — należy dodatkowo sprawdzenie wykonania czterech jazd w czynnej kabinie pojazdu kolejowego z napędem, z czego dwie należy wykonać między zmrokiem a świtem, oraz sprawdzenie znajomości odcinków linii kolejowych, według programu ustalonego przez pracodawcę.”;

2) w załączniku nr 1 do rozporządzenia dodaje się lp. 14 w brzmieniu:

14	Pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych
----	--

3) w załączniku nr 3 do rozporządzenia:

a) w ust. 12 „Dróżnik przejazdowy” w części II ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Szkolenie teoretyczne — według programu pracodawcy, z tym że kandydaci z:

1) tytułem zawodowym technika w zawodach i specjalnościach związanych z ruchem i przewozami kolejowymi lub budową i utrzymaniem dróg kolejowych

albo

2) dyplomem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe na poziomie technika w zawodach związanych z ruchem i przewozami kolejowymi lub budową i utrzymaniem dróg kolejowych

— nie podlegają szkoleniu teoretycznemu.”,

b) dodaje się ust. 14 w brzmieniu:

„14. Pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

Wariant A

1. Wykształcenie:

1) średnie oraz tytuł zawodowy technika w zawodach i specjalnościach z dziedziny mechanicznej, elektrycznej lub elektrotechnicznej, związanej z rodzajem trakcji

albo

2) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika w dziedzinie mechanicznej, elektrycznej lub elektrotechnicznej, związanej z rodzajem trakcji.

2. Zawodowy staż pracy — 3 miesiące przy naprawie i utrzymaniu pojazdów kolejowych odpowiedniej trakcji.

Wariant B

1. Wykształcenie:

1) średnie oraz tytuł zawodowy technika w zawodach i specjalnościach z dziedziny mechanicznej, elektrycznej lub elektrotechnicznej

albo

2) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika w zawodach w dziedzinie mechanicznej, elektrycznej lub elektrotechnicznej

lub

3) zasadnicze zawodowe oraz tytuł zawodowy robotnika wykwalifikowanego w zawodach i specjalnościach z dziedziny mechanicznej, elektrycznej lub elektrotechnicznej

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działem administracji rządowej — transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. Nr 216, poz. 1594).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 i Nr 191, poz. 1374, z 2008 r. Nr 59, poz. 359, Nr 144, poz. 902, Nr 206, poz. 1289 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 1, poz. 3, Nr 18, poz. 97, Nr 19, poz. 100, Nr 98, poz. 817, Nr 115, poz. 966, Nr 157, poz. 1241 i Nr 214, poz. 1658 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 102, poz. 586, Nr 106, poz. 622, Nr 187, poz. 1113 i Nr 205, poz. 1209.

albo

4) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie zasadniczym w zawodach w dziedzinie mechanicznej, elektrycznej lub elektrotechnicznej.

2. Zawodowy staż pracy — 3 miesiące przy naprawie i utrzymaniu pojazdów kolejowych odpowiedniej trakcji.

Wariant C

Złożony egzamin kwalifikacyjny na stanowisko pomocnika maszynisty w innym rodzaju trakcji oraz zawodowy staż pracy — co najmniej 6 miesięcy na stanowisku pomocnika maszynisty w innym rodzaju trakcji oraz odbycie przygotowania zawodowego określonego w tabeli dla wariantu C.

Wariant D

Złożony egzamin kwalifikacyjny na kierowcę lokomotywy spalinowej do 300 KM oraz zawodowy staż pracy — co najmniej rok w charakterze kierowcy lokomotywy spalinowej do 300 KM oraz odbycie przygotowania zawodowego określonego w tabeli dla wariantu D.

II. Program przygotowania zawodowego:

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne — jednostka organizacyjna zatrudniająca pracownika:

	Liczba dni dla wariantu			
	A	B	C	D
1) praca przy naprawie i utrzymaniu spalinowych pojazdów trakcyjnych;	10*	40*	30*	14*
2) praca przy naprawie i utrzymaniu elektrycznych pojazdów trakcyjnych;	10*	40*	30*	30*
3) praca przy naprawie i utrzymaniu parowych pojazdów trakcyjnych;	10*	40*	30*	14*
4) zatrudnienie w charakterze pracownika szkolonego (pod nadzorem):				
a) przy czynnościach pomocnika maszynisty spalinowych pojazdów trakcyjnych,	15*	15*	15*	7*
b) przy czynnościach pomocnika maszynisty elektrycznych pojazdów trakcyjnych,	15*	15*	15*	14*
c) przy czynnościach pomocnika maszynisty parowych pojazdów trakcyjnych,	15*	15*	15*	7*
d) przy czynnościach rewidenta taboru.	10	10	—	5
Łącznie:	35*	65*	45*	26*
				49*

2. Szkolenie teoretyczne — dla wariantu A nie przewiduje się, a dla pozostałych wariantów według odrębnego programu nauczania.

3. Zajęcia próbne — pod nadzorem:

	Liczba dni dla wariantu			
	A	B	C	D
1) na stanowisku pomocnika maszynisty spalinowych pojazdów trakcyjnych;	15*	30*	30*	15*
2) na stanowisku pomocnika maszynisty elektrycznych pojazdów trakcyjnych;	15*	30*	30*	30*
3) na stanowisku pomocnika maszynisty parowych pojazdów trakcyjnych.	15*	30*	30*	15*
Ogółem:	50*	95*	75*	41*
				79*

* Dotyczy rodzaju trakcji, na którą kandydat jest szkolony.

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny — umiejętność wykonywania:

- 1) czynności przygotowania pojazdu trakcyjnego do pracy i zdania pojazdu trakcyjnego po zakończeniu pracy;
- 2) czynności pomocnika maszynisty podczas prowadzenia pociągu i innych prac;
- 3) lokalizowania, wykrywania i usuwania przyczyn wadliwej pracy pojazdu trakcyjnego lub podzespołu;
- 4) oględzin technicznych pociągu i obsługi hamulców.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna — opracowanie tematu z zakresu konstrukcji i obsługi pojazdu trakcyjnego oraz hamulców;
- 2) część ustna — znajomość:
 - a) konstrukcji pojazdów trakcyjnych i ich podzespołów w zakresie niezbędnym do wykonywania pracy na tym stanowisku,
 - b) przygotowania pojazdów trakcyjnych do i po pracy,
 - c) obsługi pojazdów trakcyjnych,
 - d) podstaw elektrotechniki, miernictwa i materiałoznawstwa, w zakresie niezbędnym do wykonywania pracy na tym stanowisku,
 - e) sposobów wykrywania i usuwania określonych usterek pojazdu trakcyjnego lub podzespołu,
 - f) zasad działania i obsługi hamulców kolejowych, oględzin technicznych oraz przeprowadzania prób hamulców pociągów,
 - g) sygnalizacji i organizacji ruchu kolejowego,
 - h) metod bezpiecznej pracy przy urządzeniach elektrycznych.

IV. Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy — według odrębnego programu opracowanego przez pracodawcę zgodnie z przepisami ustawy — Kodeks pracy.

V. Uwaga: W przypadku potrzeby przeprowadzenia cyklu jednoczesnego szkolenia na stanowisko pomocnika maszynisty dwóch rodzajów trakcji:

- 1) całkowity okres szkolenia jest sumą okresów dotyczących zawodowego stażu i szkolenia praktycznego na pojazdach kolejowych tych rodzajów trakcji;
- 2) obowiązuje pełny zakres części III — egzamin kwalifikacyjny dla każdego rodzaju trakcji;
- 3) obowiązuje odbycie zajęć próbnych dla każdego rodzaju trakcji w okresach przewidzianych w programie przygotowania zawodowego.”;

4) w załączniku nr 4 do rozporządzenia:

- a) w ust. 1 „Dyspozytor ruchu” w części I ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wykształcenie — średnie.”,

- b) w ust. 2 „Dyżurny ruchu i stacji” w części I ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wykształcenie — średnie.”,

- c) w ust. 4 „Monter urządzeń sterowania ruchem pociągów” w części I ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wykształcenie:

- 1) średnie oraz tytuł zawodowy technika w zawodach i specjalnościach z dziedziny elektrycznej lub elektronicznej

albo

- 2) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika w zawodach w dziedzinie elektrycznej lub elektronicznej.”,

- d) w ust. 6 „Prowadzący pociąg metra” w części I ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wykształcenie — średnie.”;

5) w załączniku nr 9 do rozporządzenia:

- a) w § 2 w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) uczestniczenia pracownika w wypadku kolejowym;”,

- b) tabela nr 1 otrzymuje brzmienie:

Wykaz stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych, charakterystyka tych stanowisk, wymogi zdrowotne dotyczące kategorii wzroku i słuchu oraz terminy badań okresowych na poszczególnych stanowiskach

Lp.	Nazwa stanowiska pracy	Charakterystyka stanowiska: określenie czynności, warunków i miejsca pracy z uwzględnieniem warunków szkodliwych lub uciążliwych	Kategoria wzroku	Kategoria słuchu	Terminy badań okresowych
1	2	3	4	5	6
1	Dyżurny ruchu	Prowadzenie ruchu pociągów na stacji i przyległych szlakach. Zarządzanie, nadzorowanie i wykonywanie innych czynności, związanych z ruchem pociągów i pracą manewrową stacji. Praca ciągła w systemie zmianowym, w narażeniu na warunki atmosferyczne, w dużym napięciu uwagi. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo ruchu pociągów i życie pasażerów. Prowadzenie dokumentacji ruchowej.	II	I	co 2 lata
2	Nastawniczy	Obsługa urządzeń sterowania ruchem kolejowym. Sprawdzanie stanu i działania zwrotnic, wykolejnic i sygnałów. Prowadzenie dokumentacji ruchowej. Praca fizyczna na nastawniach wyposażonych w urządzenia mechaniczne. Praca w systemie zmianowym. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo ruchu pociągów. Praca ciągła w zmiennym rytmie dobowym.	II	I	co 2 lata
3	Zwrotniczy	Obsługa i utrzymanie zwrotnic i wykolejnic, nastawianie ręczne lub automatyczne. Praca w systemie zmianowym, w narażeniu na warunki atmosferyczne, w wymuszonej pozycji ciała.	II	I	co 2 lata
4	Kierownik pociągu	Praca wykonywana przed rozpoczęciem jazdy, podczas jazdy lub manewrów. Praca w zmiennym rytmie dobowym. Duża odpowiedzialność. Narażenie na warunki atmosferyczne.	II	I	co 2 lata
5	Ustawiacz	Zestawianie, łączenie i rozłączanie wagonów (pociągów), obsługa punktów ładunkowych. Wykonywanie manewrów przy użyciu lokomotywy i kierowanie pracą drużyny manewrowej. Praca w zmiennym rytmie dobowym, odpowiedzialna, wymagająca dużego napięcia uwagi. Praca na wysokości przy sprawdzaniu stanu wagonów i przesyłek wagonowych. Narażenie na zagrożenia wynikające z ruchu taboru oraz na warunki atmosferyczne i hałas.	I	I	raz w roku
6	Manewrowy	Rozłączanie i łączenie taboru, przestawianie zwrotnic, hamowanie taboru przy użyciu płozów hamulcowych, zabezpieczanie wagonów przed zbiegnięciem oraz inne prace zlecone przez ustawiacza. Praca fizyczna w wymuszonej pozycji ciała, wymagająca sprawności i uwagi. Praca na wysokości przy sprawdzaniu stanu wagonów i przesyłek wagonowych. Praca w systemie zmianowym. Narażenie na zagrożenia wynikające z ruchu taboru. Narażenie na warunki atmosferyczne i hałas.	I	I	raz w roku

1	2	3	4	5	6
7	Rewident taboru	Sprawdzanie wagonów i pojazdów pod względem przydatności technicznej do ruchu. Sprawdzanie działania hamulców. Dokonywanie bieżących napraw. Praca wykonywana w wymuszonej pozycji ciała. Narażenie na warunki atmosferyczne. Możliwa praca na wysokości.	II	I	co 2 lata
8	Automatyk: 1) sterowania ruchem kolejowym	Utrzymanie, naprawa i montaż urządzeń sterowania ruchem kolejowym. Praca w różnych porach doby przy urządzeniach sterowania ruchem kolejowym na torach czynnych. Możliwość pracy przy urządzeniach ciśnieniowych oraz emitujących promieniowanie elektromagnetyczne. Możliwość pracy na wysokości. Niebezpieczeństwo porażenia prądem. Narażenie na zagrożenia wynikające z ruchu taboru oraz warunki atmosferyczne.	II	I	co 2 lata
	2) aparatury sterowania ruchem kolejowym	Utrzymanie, naprawa i montaż urządzeń sterowania ruchem kolejowym. Praca w różnych porach doby przy wewnętrznych urządzeniach sterowania ruchem kolejowym. Możliwość pracy przy urządzeniach ciśnieniowych oraz emitujących promieniowanie elektromagnetyczne. Możliwość pracy na wysokości. Niebezpieczeństwo porażenia prądem. Praca na czynnych torach kolejowych — wyłącznie pod nadzorem.	II	II	co 2 lata
9	Toromistrz	Organizowanie, kierowanie i nadzór nad robotami torowymi. Praca w narażeniu na warunki atmosferyczne.	II	I	do 50 roku życia co 2 lata, powyżej 50 roku życia — raz w roku
10	Mostowniczy	Organizowanie, kierowanie i nadzór nad utrzymaniem obiektów inżynierskich. Praca w narażeniu na warunki atmosferyczne. Praca na wysokości.	II	I	do 50 roku życia co 2 lata, powyżej 50 roku życia — raz w roku
11	Dróżnik obchodowy	Dozorowanie linii kolejowych poprzez wzrokową kontrolę stanu elementów infrastruktury. Praca w narażeniu na warunki atmosferyczne.	II	I	do 50 roku życia co 2 lata, powyżej 50 roku życia — raz w roku
12	Dróżnik przejazdowy	Obsługa urządzeń zabezpieczających przejazd. Osłanianie pociągów zatrzymanych na szlaku. Konserwowanie i utrzymywanie przejazdu i nawierzchni kolejowej w granicach przejazdu. Praca w systemie zmianowym, w narażeniu na warunki atmosferyczne. Praca odpowiedzialna, przy dużym napięciu uwagi.	II	I	co 2 lata

1	2	3	4	5	6
13	Prowadzący maszyny do kolejowych robót budowlanych	Obsługa i prowadzenie maszyn do robót nawierzchni kolejowej. Przygotowanie maszyny do pracy, usuwanie typowych uszkodzeń. Praca odpowiedzialna, w narażeniu na warunki atmosferyczne, w zmiennym rytmie dobowym. Narażenie na stres, hałas, wibrację i pyły. Praca poza stałym miejscem zamieszkania.	I	I	do 50 roku życia co 2 lata, powyżej 50 roku życia — raz w roku
14	Pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych	Prowadzenie pod nadzorem i obsługa elektrycznego, spalinowego lub parowego pojazdu trakcyjnego. Przygotowanie pojazdu do pracy, usuwanie typowych uszkodzeń. Praca odpowiedzialna, wymagająca szczególnej sprawności psychicznej. Narażenie na stres. W przypadku: 1) elektrycznych pojazdów trakcyjnych — narażenie na pola i promieniowanie elektromagnetyczne; 2) spalinowych pojazdów trakcyjnych — narażenie na szkodliwe czynniki chemiczne (w paliwie i smarach, ich oparach oraz gazach spalinowych) i ewentualnie pracę w warunkach mikroklimatu gorącego; 3) parowych pojazdów trakcyjnych — praca w warunkach mikroklimatu gorącego, szkodliwe czynniki chemiczne (w produktach spalania) oraz promieniowanie optyczne z zakresu podczerwieni (IR). Praca wykonywana w różnych porach doby.	I	I	do 50 roku życia co 2 lata, powyżej 50 roku życia — raz w roku

c) w § 5:

— w ust. 3:

— — w pkt 3 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) toromistrza, mostowniczego, dróżnika obchodowego, prowadzącego maszyny do kolejowych robót budowlanych, pomocnika maszynisty pojazdów trakcyjnych — wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia,”

— — pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) w razie uczestniczenia pracownika w wypadku kolejowym.”

— po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Zakres badań, o których mowa w ust. 4, należy odpowiednio rozszerzyć, jeżeli wynika to z narażenia na czynniki szkodliwe występujące na danym stanowisku pracy.”

— w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nie więcej niż 48 miesięcy — w odniesieniu do stanowisk: nastawniczy, automatyk sterowania ruchem kolejowym, pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych, wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia, oraz stanowisk wymienionych w załączniku nr 2 do rozporządzenia”

d) tabela nr 5 otrzymuje brzmienie:

Kategoria słuchu	Badanie słuchu w ramach badania wstępnego na stanowiska bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów kolejowych metra	Badanie słuchu w ramach badania okresowego na stanowiska bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów kolejowych metra
I	Badany powinien słyszeć szept każdym uchem oddzielnie z odległości 5 m	Badany powinien słyszeć szept każdym uchem oddzielnie z odległości 2 m
II	Badany powinien słyszeć szept każdym uchem oddzielnie z odległości 3 m	Badany powinien słyszeć mowę zwykłą każdym uchem oddzielnie z odległości 5 m

§ 2. 1. Pracownicy, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia wykonują czynności na stanowisku pomocnika maszynisty pojazdów trakcyjnych i do wykonywania tych czynności zostali dopuszczeni na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują nadal prawo do wykonywania tych czynności.

2. Pracownicy, o których mowa w ust. 1, posiadający zdolność fizyczną i psychiczną stwierdzoną za-

świadczeniem lekarskim wydanym na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują nadal tę zdolność do czasu następnego badania, którego termin wynika z posiadanego zaświadczenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Infrastruktury: *C. Grabarczyk*